

М

МАЛѢЧЬКО *adv.* малко, мъничко

малечъко 44г24 ♂

МАЛО *adv.* малко, незначително количество, ὄλιγος A, minor B

мало 19v6 A, 44г22 ♂, 46г20 ♂, 47v10 –11 ♂, 69v19 ♂ (A sec. Mt 7.14), 89v9 ♂ (A sec. Mt 7.14), 102v7–8 B, 106v26 A (Mt 22.14)

МАЛОМОЦЬ *t* сиромах, бедняк

sg. dat. маломоцн 44v4 ♂ (respondet fortasse κυλλός sec. Mc 9.34 vel ἀνάπηρος sec. Lc 14.13, vide Naht 104, not. 4)

МАЛОСЪПАНІЕ *n* недоспиване, бодърствуване

sg. nom. 69v23–24 ♂ (respondet fortasse ὄλιγουπνία sec. Naht 200, not. 23–24)

МАЛЪ *adj.* малък, μικρός A, οἰκτρός B. ♦ приятели малън օврадъ мънишъскън давам монашески обет втора степен, приемам т. нар. мантия, ἀκολουθία τοῦ μικροῦ σχῆματος C. ♦ *subst.* мало чъто нещо малко, дреболия, τίνορ D. ♦ *adv.* о малъ чрез малко, в малкото, та̄ єπὶ ὄλιγα F. ♦ въз малъ за кратко (време) *par. abest* E

m. sg. gen. малаго 80v3 C, *f. sg. nom.* мала 91г11 A, *dat.* малѣ 91v19 B, *n. sg. acc.* мало 69г7 ♂, 92г22 ♂, 102v7–8 D, *loc.* малѣ 69v8 E (respondet fortasse ἐν ὄλιγῳ), 83г3 F (Mt 25. 21)

МАЛЪИ *adv.* малко, в малка степен, ὥλως A

малъи 91г2 A

МАЛЪИ → **МАЛЪ**

МАМЬЕРНІСКЪ *adj. poss.* мамрийски, който се отнася до Мамре (местност в Палестина), Μαμβρή A

m. sg. instr. мамьернискъмъ 15v5–6 A (rem. Gn 18.1)

МАНАСИИНЪ *adj. poss.* Манасиев, който се отнася до юдейския цар Манасия, то Μανασσῆ A

f. sg. acc. манасиинъж 75v11 A

МАНАСТЫРЬ *t* манастир, μαναστήριον A, monasterium B

sg. acc. манастиръ 92г16 ♂, манастиръ 104г15 B, *loc.* манастиръ 87г9 A

МАНАСТЫРЬСКЪ *adj. poss.* манастирски, който се отнася до манастир

f. sg. gen. манастиръскъна 103v12–13 (respondet lat. de ministerio, отъ манастиръскъна цркве reg ergoem ex de monasterio)

МАНЬТИНЦА *f* монашеска мантия без ръкави. ♦ οδέετη са въз маньтинциж (terminus technicus ritualis) обличам т. нар. мантия, знак за монашески обет втора степен, πολλίον A, περιβόλαιον B

sg. acc. маньтинциж 97г17–18 A, 99г12 B

МАРНЪ¹ *f* (*notomen proprium*) Дева Мария, Μαρία A

sg. gen. марнна 52v18 A, 61г20 A, 93v5 A, *sg. loc.* марнн IIIv9 ♂

МАРНІС

МАРНІС² *f. (nomen propri., cyr. margin.)*
sg. nom. IIvМАРТЪ *m. март**sg. gen.* ^{МАР} II10 ø (*margin.*)МАРЪТА *f. (nomen propri., cyr. margin.)*
sg. nom. IIvМАСЛНИЧНЪ *adj. poss.* който се отнася до маслина, маслинов, τῆς ἐλλίας A,
τῶν ἐλαιῶν B*m. sg. acc.* маслничи 16r6 A (Gn 8.11), *f. pl. instr.* маслничнамн 16r9 øМАСЛО *n* елей, ἐλαιον A*sg. acc.* 19r24 A, 19v9 A, 27r7 A (var. σαπώνιον)МАСТАЛЪ *m. (nomen propri., cyr. margin.)**sg. nom.* IIvМАСТАЛН *v. impf.* обогатявам, πιαίνειν A*part. praes. pass. f. sg. acc.* мастмж 81r11–12 AМАСТЬ *f* миро*sg. instr.* мастнж 3v8 ø (respondet fortasse χρίσμα sec. Fr 643, not. 54), *pl. instr.*
мастъмн 2r22–23 (вонъя мастъмн respondet μυροπνεύσθος)МАТН *f* майка, μήτηρ A*sg. nom.* матн 84v11 ø, *gen.* матерн 44r4 ø (A sec. Act 3.2), 62r21 A, 79r12 –13 ø,
acc. матерь 86r23 ø, матере (sic) 80v24 A, *pl. acc.* матерн 65r22 AМАТЪФЕН *m. (nomen proprium)* Матей евангелист, Μαθθαῖος A
sg. gen. ма 106r8 AМЕЛЬХИСЕДЕКЪ *m. (nomen proprium)* Мелхиседек, Μελχισεδέκ A*sg. dat.* мельхиседеков 7r6 AМЕТАТАН *v. impf.* мятам*ind. aor. pl. 3 p.* меташа 50r20 ø (βάλλειν sec. Mt 27.35)МЕЧЪ *m* меч, μάχαιρα A*sg. acc.* мечъ 94r9–10 A (Eph 6.17), *instr.* мечн 48r2 ø (respondet fortasse A, rem. Mt
26.47)МИЛОВАТН *v. impf.* помилвам, смилявам се над някого, милостив съм, ἐλεεῖν A*inf.* милюватн 24r4 A, 25r16–17 ø, 27r15 A, 66r14 ø (respondet fortasse A sicut 24r4),*imp. sg. 2 p.* милю (sic) 80r5 ø (милю про милюн sec. Fr 524, not. 8 vel милюнан sec.
Naht 243, not. 5), *part. praes. act. m. sg. voc.* милюнан 73v2 A (var. ἐλεήμων)МИЛОСРДНЕ *n* милосърдие, състрадание, εὐσπλαγχνία A, συμπάθεια B*sg. nom.* ^Мднне 41r26 ø, *gen.* ^Мдннъ 78r8 ø, *acc.* ^Мднне 26r11 ø, ^Мдння (про ^Мднне) 62r17
B, *instr.* ^Мднемъ 57v5 A, 78v5 øМИЛОСРДЪ *adj.* милосъден, милостив, състрадателен, εὐσπλαγχνος A*m. sg. voc.* младе 24v14 A, милюръдън 80r2 ø

МИЛОСРДЗ

милосърдънъ**мнръ****милосърдънъ adj.** милосърден, милостив, състрадателен, ὕλεως A*f. sg. acc.* мѣръдънъжък 85r21 ø, *n. sg. instr.* мѣръдъномъ 93v8 A, *dual. instr.* мѣръдънъама 78r9–10 ø**милостивъ adj.** милостив, милосърден, състрадателен, ὕλεως A, ἐλεήμων B, τοῦ ἐλέόυς C, tds. ginadig D*m. sg. nom.* милостивъ 27v17–18 ø, 65v18–19 A, 77r21 C, 100v11 C, *милостивъ* 8r2 B, 14r8–9 B, *voc.* *милостивъ* 25r20–21 B, *милостивъ* 72v15–16 D, *милостивъ* 78r8–9 ø, *m. pl. nom.* *милостиви* 85v5 A (Mt 5.7)**милостънъ f** МИЛОСТИНЯ*sg. acc.* *милостънъжък* 68v18 ø**милостъ f** МИЛОСТ, МИЛОСТИНЯ, СЪСТРАДАНИЕ, ἔλεος A, tds. *ginada* B*sg. nom.* *милостъ* 58r12 A, 75r5 A (Ps 24.10), 75v21 A, *мѣсть* 97v22 A (Ps 32.22), *мнѣсть* 63r2 ø, *gen.* *милостнъ* 34v17 ø, 39v4–5 ø, 60r13 ø, 64r10 A, *мнѣстнъ* 4v4 A, *мѣстнъ* 32r5 ø, 60v13 A, *dat.* *милостнъ* 61r15–16 A, 74v22 A (Ps 24.7), 81r19 A, *мѣстнъ* 62v15 A, 99v18 A (Ps 50.3), *acc.* *милостъ* 44r10 ø, 57r15 ø, 68v22–23 ø, 72r22 B, 74r5 A (Ps 12.6), 80r16 ø, 85v3 ø, *мнѣсть* 25r6 A, 64v24–25 A (Ps 32.18), 72v19 B, 72v24 B, 101v19–20 ø, *мѣсть* 4v8 A, 14r4 A, 65v24 A, *instr.* *милостнижък* 24v19 A, 26r22 A, 27r4 A, *pl. gen.* *милостенъ* 39v13 ø, *acc.* *милостнъ* 63r6 ø, *мнло* (sic) 74v19 ø (Ps 24.6), *loc.* *милостехъзъ* 36r15 ø**милъ adj.** мил, достоен за милост. ♦ *милъ са дѣбѣтнъ cum dat.* моля за милост, умилиостивявам, предизвиквам снизходжение, дѣїсъщай A (→ *милътоварътъ са*)*m. sg. nom.* *милъ* 68v24 ø, *pl. nom.* *милнъ* 61v15 A (тебъ са *милнъ дѣбемъ та* молимъ respondet соû дѣомеунъ какъ сѣ *паракалоунъ*)**милътоварътъ са (?) v. impf. cum dat.** спечелвам нечия милост*ind. prae. sg. 3 p.* *милътоварътъ са* 68v20 ø (fortasse per etrogem ex *милъ дѣбетъ са* sec. Naht 194, not. 20 → *милъ*)**мнїжти v. pf.** мина. ♦ *part.-adj.* прѣждѣ *мнїжвънъ* отминал, изминал (за време), пролабѣвънъ A*part. prae. act. n. sg. nom.* *мнїжвъшъе* 91r26 A**мнро дръжнителъ т** владетел на света, космократор A*pl. dat.* *мнро дръжнителемъ* 93v24 A (Eph 6.12)**мнротворъцъ т** миротворец, είρηνοποιός A*sg. nom.* *мнротворецъ* 70v7–8 A**мнръ¹ т** свят, вселена, κόσμос A*sg. nom.* *мнръ* 2v9 ø, 3r4–5 A, 89v24 ø, 94v4 A (Gt 6.14), *gen.* *мнра* 15r5 A (Jo 1.29), 25v22 A (Jo 1.29), 81r21 A, IIv5 A (Jo 6.51), *dat.* *мнроу* 3r3 A (var. κτίστης), 12v20 (цѣсаръ *мнроу* respondet поимѣнъ, cf. 1P 2.25), 57r2 A, 84r22 ø, 89v23 A, 94v5 A (Gt 6.14), *acc.* *мнръ* 1v25 A, 2r1 A, 3v25 A, 93v3–4 A (Jo 1.9), *sg. loc.* *мнръ* 58r2 A, 65r12 A

мнръз**мнр****мнръз²** *m* мир, покой, съгласие, εἰρήνη A

sg. nom. мнръз 101r15 A, ^{мн} 6r8 A, 10v25 A, 81v10 A, 94v19 A, 99v16 A (Naht 12, not. 8–9), 100v1 A, 100v14 A, *gen.* мнръз 76r8 A (Ps 37.4), 105v19 A (Eph 4.3), *dat.* мнръз 11r7 A, 64v21 A, 94r5 A (Eph 6.15), 97r16 A (Eph 6.15), 99r15 A, *acc.* мнръз 10r10 A, 18r17 A, 19r5–6 A, *instr.* мнръз 5v23 A, 8v19 A, 9r23 A, 98r17 A, *loc.* мнръз 9r24 A (Ps 4.9), 18v11–12 ø, 59v19 ø, 73r23 A, 98r18 A (Ps 4.9)

мнрънъз¹ *adj.* който се отнася до света, мирски, κοσμικός A, τοῦ κόσμου B, ὁ ἐν κόσμῳ C

f. sg. gen. мнрънъз 98v5 A (2P 1.4, Tt 2.12), *pl. gen.* мнрънъз 98v9 B, *n. sg. gen.* мнрънъз 90v5–6 C

мнрънъз² *adj.* който се отнася до мира, мирен, εἰρηνικός A, τῆς εἰρήνης B

m. sg. acc. мнрънъз 88v15–16 ø, *instr.* мнрънъз 18r6 B (rem. Eph 4.3, cf. Naht 40, not. 6), *f. sg. acc.* мнрънъз 66r9 A, *n. pl. acc.* мнрънъз 19r11 A

мнръскъз *adj.* който се отнася до света, мирски, ὁ ἐν κόσμῳ A, τοῦ κόσμου B

f. pl. gen. мнръскъз 90r2–3 A, *n. sg. gen.* мнръскъз 90r15–16 B

мнханлъz *m (nomen proprium)* Михаил (архангел), Μιχαὴλ A

sg. nom. мнханлъz 59v5 A

младенъство *n* млада възраст, детство, παιδικός (*adj.*) A

sg. gen. ^{младенъства} 23r24 A

младенъцъ *m* младенец, малко дете, παιδίον A

sg. dat. младенъцу 8r5 A (var. παιδάριον, vide Fr 653, not. 18, 655, not. 3)

младатъце *n* младенец, малко дете, νήπιον A

sg. acc. ^{младатъце} 8r9–10 A, 8r13–14 A

млъва *f* шум, смут, θύρυβος A

pl. gen. ^{млъва} 90r1–2 A

млъни 54v11 → *ζемънъз***мног-** → **мъног-****мноож-** → **мъноож-****мн pron. poss.** мой, μου A, ἐμός B, tds. mîn C

m. sg. nom. мн 3r25 A (Mt 3.17, 17.5, Mc 1.11, Lc 3.22), 73v22–23 A (Ps 12.3), 74r2 A, 74v17 A (Ps 24.5), *gen.* мнего 37v11 ø, 83v18 A, 99v10 A (Mt 25.34), 101v25 A (Mt 25.34), *acc.* мн 50v22 A (Lc 23.46), 72v21 C, 75r8 A (Ps 24.11), 75r22 A (Ps 24.18), 106r17 A (Mt 22.4), *voc.* мн 72r21 ø, 73v24 A (Ps 12.4), 74v8 A (Ps 24.2), 76v15 A (Ps 37.16), 77r4 A (Ps 37.22), *pl. nom.* мн 74v10 A (Ps 24.2), 76v2 A (Ps 37.12), 76v4 A (Ps 37.12), 76v17 A (Ps 37.17), 76v24 A (Ps 37.20), 106r18 A (Mt 22.4), *gen.* мнхъз 39r12 ø, 68r15 ø, 72r6 B, 72v1 C, 76r9 A (Ps 37.4), 83v17 A, *dat.* мнхъз 77v12 A (Ps 53.7), *acc.* мнъз 39r5 ø, 44r11 ø, 72v22 ø, 75r23 A (Ps 24.18), 75r24 A (Ps 24.19), 77v16–17 A (Ps 53.9), *loc.* мнхъз 76v23 A (Ps 37.19), *f. sg. nom.* мнъз 46v16 ø (A sec. Mt 26.28), 47r3 ø (A sec. Mt 26.38, Mc 14.34), 62v5 B (respondeτ ήμῶν), 76v1 A (Ps 37.11), 76v20 A (Ps 37.18), 97v23 A (Ps 34.9, Is 61.10), *gen.*

МОН

МОЛНТВА

мое^{та} 41r18 ø, 62r25 B (respondet ἡμῶν), 73r4 A (Ps 4.2), 74v21 A (Ps 24.7), 76v6 A (Ps 37.13), 77v7 A (Ps 53.5), 78r14 ø, 78r15 ø, 79r20 A (Ps 129.2), *dat.* мое^н 76r7 A (Ps 37.4), 76r19 A (Ps 37.8), 77v10–11 ø (Ps 53.6), Iv21 A (Ps 56.8), *acc.* моя^ж 37v9 ø, 39r14 ø, 50v5 ø, 58v13 ø (A respondet Ps 24.1), 72v20 C, 72v21 C, 73r7 A (Ps 4.2), 74v7–8 A (Ps 24.1), 75v2 A (Ps 24.20), 76r11 A (Ps 37.5), 77r5 A (Ps 37.23), 77v5 A (Ps 53.4), 83v21 A, *instr.* мое^ж 8r14 A, *loc.* мое^н 73v20 A (Ps 12.3), *pl. nom.* моя^ж 72v18 C, 76r13 A (Ps 37.6), 76r17 A (Ps 37.8), 76v3 A (Ps 37.12), *gen.* монхъ 75r21 A (Ps 24.17), *instr.* монхъ 41v21 ø, 84v23 A, *loc.* монхъ 76r9 A (Ps 37.4), *dual. nom.* монхъ 76v18 A (Ps 37.17), *acc.* монхъ 75r17 A (Ps 24.15), *n. sg. nom.* мое^ж 46v1 ø (Mt 26.18), 46v10 A (Mt 26.26), 74r6 A (Ps 12.6), 76r22 A (Ps 37.10), 76r23 A (Ps 37.10), 76r24 A (Ps 37.11), 77v17 A (Ps 53.9), 78r6 ø, 89v18 A, 89v19 A (Mt 11.29), 98r12 A (Ps 118.170), Iv20 *bis* A (Ps 56.8), *gen.* мое^{го} 37v10 ø, 69r19 ø, 72r7 C, 73v2 B (respondet ἡμῶν), 74v21 A (Ps 24.7), 75r19–20 ø (Ps 24.17), 76r14 A (Ps 37.6), 76r21 A (Ps 37.9), 77r6 A (Ps 37.23), 79r10 ø, *dat.* мое^{мо} 37r16–17 ø, *acc.* мое^ж 37v8 ø, 46v1 ø, 46v19 ø (A sec. 1C 11.24), 51v6 (fortasse pro *dat.* *семо*, respondet τοῦτον, Fr 760, not. 7, 1C 11.24), 72v20 C, 72v23 C, 75r22 A (Ps 24.18), 79r21 ø, 79v4 ø, 85v18 A (Mt 11.30), 89v14 A (Mt 11.29), *loc.* мое^{мъ} 68r1 ø, 73r20 A (Ps 4.8), 73v21 A (Ps 12.3), 85r9 ø (add.), *pl. nom.* мое^ж 76r10 A (Ps 37.5), *gen.* монхъ 39r6 ø, 69r3 ø, 77v5 A (Ps 53.4), 78v26 ø, *dat.* монхъ 67v24 ø, 69r1 ø, *acc.* мое^ж 39r6 ø, 68v15 ø, 72v22 C, 76v22 A (Ps 37.19), 85r13 ø, *dual. nom.* монхъ 75r15 A (Ps 24.15), *gen.* мое^ю 76v1 A (Ps 37.11), *acc.* монхъ 74r1 A (Ps 12.4), *instr.* монхъ Ir8 ø

моленне *n* молба, моление, δέησις A

sg. acc. моленне 79v5 ø, *pl. acc.* моленни^е 65r21 A (var. ίκεσία)

Мо- → МОЛН-

МОЛНТВА *f* молитва, εὐχή A, προσευχή B, πρεσβεία C, δέησις D, ἐντευξις E, следваща, съпровождаща молитва, ἀκολουθία F, коленопреклонна молитва, γονυκλισία G. ♦ иоци^ина^и а^ит^ир^из^ина^и молитвъ служба, литургия, *par. abest* H. ♦ молитвъ творнти моля се, εὐχεσθαι I. ♦ молитва *забъдъни-* на^и молитва, която се чете по време на бдение, *par. abest* J

sg. nom. молитва 80v2–3 F, ^молитва 37v17 A, Ir1 ø, Iv23 ø, ^мо 6v3 A, 7r1 A, 7r24 A, 8r5 A, 8v2 A, 8v24 A, 9r20 F (var. A, τάξις et σύνταξις), 9v20 A, 12v1 A, 12v22 A, 13r9 A, 13v2 A, 13v19 A, 14r10 A, 14r22 A, 14v9 ø, 15r2 A, 15r24 A, 15v24 A, 16r18 ø, 16v2 A, 16v13 A, 17r1 A, 17r13 ø, 17v5 A, 17v18 ø, 18r10 A, 18r24 ø, 19r1 A, 21r16 ø, 21v13 A, 22r1 A, 22v4 A, 23r4 A, 24r6 A, 24r21 A, 24v13 F, 25r2 A, 25r19 A, 25v17 ø, 26r20 A (var. F), 26v12 F, 27r2 A (var. F), 27r18 ø, 27v23 ø, 28v3 ø, 28v23 ø, 29r18 ø, 29v10 ø, 30r5 ø, 30v19 ø, 31r17 ø, 31v17 ø, 32r17 ø, 32v17 ø, 33v10 ø, 34r5 ø, 34v24 ø, 35r23 ø, 35v8 ø, 36r10 ø, 36v6 ø, 36v16 ø, 37r21 A (cf. Naht 86, not. 17), 37v5 ø, 38v3 ø, 38v18 ø, 39r21 ø, 39v24 ø, 40v1 ø, 40v20 ø, 42r7 ø, 42r9 ø, 42v13 ø, 43r9 ø, 43r25 ø, 43v17 ø, 44r18 ø, 45r16 ø, 46r19 ø, 47v9 ø, 49r4

МОЛНТВА

МОННСТО

ο, 49v13 ο, 50v3 ο, 51r11 A (var. ἐξορκισμός ‘молитва срещу зъл дух’), 57r24 A, 57v12 F (var. A), 58r8 A (var. F), 59r5 B (var. A), 59v15 A, 79v22 ο, 80v1 A, 80v20 A, 100r8 A, IIr1 ο, IIv1 A, *gen.* молнтвз 12v10–11 D, 60r20–21 ο, 79r19 D (Ps 129.2), ^{*} мтвз 101v13 D (Ps 129.2), ^{*} мтвз 41r18 ο, *acc.* молнтвж 11r4–5 ο, 73r6 B (Ps 4.2), 75v7 ο, 75v10 B, 77v4 B (Ps 53.4), 86v1 ο, 89r25 J, молнтвж 72r4 ο, ^{*} мтвж 82v21 ο, 92r26 A (var. F), 93r12 I, ^{*} мтвж 19v13 A, 20v9 I, 33v20 ο, ^{*} мο 37r4 ο, 73r25 ο, ^{*} мο 10v1 ο, 31v17 ο, 33v11 ο, 38r17 ο, 38v1 ο, 61v4 A, 74r10 ο, 77r9 ο, 77v18 ο, 100r10 ο, *instr.* молнтвож 19v24–25 E (1T 4.5), 60v22–23 ο, *pl. acc.* ^{*} мтвз 14v20–21 D, 18r8 ο, ^{*} мтвз 61r17 G, ^{*} мтвз 66r19 ο, ^{*} мтвз 16r20 ο, 34r24 ο, ^{*} мтвз 38r12 ο (var. λειτουργία), ^{*} мтвз 95r10 A, 95r19 A, *instr.* молнтвамн 10v20–21 C, 80r20 ο, ^{*} мтвамн 14r17 –18 C, ^{*} мтвамн 17v14 C, ^{*} мтвамн Ir5 C (sicut 14r17–18), ^{*} момн 63r6–7 ο

МОЛНТВЫННКъ *m* този, който моли за закрила, молител, ікетης A

pl. gen. молнтвыннкъ 64v14 A (var. οἰκοτρός)

МОЛНТВЫННZ *adj.* който се отнася до молитва, молитвен, τῆς προσευχῆς A

m. sg. acc. молнтвыннз 26v5 A

МОЛНТН *v. impf. cum acc.* et γὰ cum acc. моля, ікетεύειν A, παρακαλεῖν B
ind. praes. sg. 1 p. молнж 41v8 ο, 72r20 A, 78v9 ο, 105v10 B (Eph 4.1), *pl. 1 p.* молнмz 8r6 A, 27v4–5 ο, 28r13 ο, 30r23–24 ο, 31v3 ο, 32r1 ο, 32v3 ο, 33r9 ο, 33v19 ο, 35r7–8 ο, 39v9 ο, 40r6 ο, 43v9–10 ο, 44r5 ο, 57v21–22 A, 61v16 B, *imp. sg. 2 p.* молн 89v4 ο

МОЛНТН сA *v. impf. cum dat.* моля се, δεῖσθαι A, πρεσβεύειν B, ποιεῖν τὴν εὐχήν C, εῦχεσθαι D, ікетεύειν E, ἐπεύχειν F, παρακαλεῖν G, ἐντυγγάνειν H, φείδομαι I, invocatio J

ind. praes. sg. 1 p. молнж сA 41r10 ο, 84v25–85r1 I, *3 p.* молнтъ сA 24r22 ο, 38v8 ο, 63r15 C, 105v1 J, молнт ^{*} сA 65r4 D (Fr 529, not. 1), 92r26 ο, молнтъ 41v3 ο, молн сA 98v17 F (var. C), *pl. 1 p.* молнмz сA 9r7 A, 15r8 A, 17v11 A, 19r3 A, 24r17 A, 33r9 ο, 44r5 ο, 58r18 E, 83v7 ο, IIIr5 ο (add.), IIIv18 G, молнм(ъ) сA IIIr3 G, *3 p.* молатъ сA 4r6 H, *imp. sg. 2 p.* молн сA 47r5 ο (respondeat fortasse προσεύχεσθαι, rem. Mt 26.39), *part. praes. act. m. sg. gen.* моллциа сA 42r6 ο, 79v10 ο, *gen.–acc.* моллциааго сA 31v12 –13 ο, *dat.* моллцию сA 33v7 G, *pl. nom.* моллцие сA 59r4 ο, 86r17 ο, *gen.–acc.* моллции ^{*} сA 22r7 –8 A, 62r14 A, 63v26 A, 64v14 A, *dat.* моллциинмъ сA 63r4–5 ο (per errorem pro *sg. instr. sec.* Naht 164, not. 5), *acc.* моллциа сA 62r18 B, *instr.* моллциинмъ сA 30v11–12 ο, 33r13 ο, *f. pl. gen.* моллциъ сA 15r6 A

МОЛЬБА *f* молба, молитва, δέησις A. ♦ мольбз дѣѣти моля, отправям

молитва, δεῖσθαι B

sg. loc. мольбъ 62r2 A, *pl. acc.* мольбз IIIr4 B

МОННСТО *n* мънисто, κόσμος ‘украшение’ A

pl. instr. моннсты 98r1–2 A (Is 61.10)

море

μοῦδην

море *n* море, θάλασσα A, πέλαγος B*sg. nom.* море 2v3 B (Ps 113.3), 3r3 A, 45v24 ø, *gen.* морѣ 54v4 A, *dat.* морю 18v6 ø (respondeat fortasse B, rem. 2C 11.26), *acc.* морѣ 4r12 A, 52v10–11 B (rem. Ex 14.16), 61v12 A, 84v1–2 ø, *loc.* морѣ 64r25 Aморъескъ *adj.* морски, който се отнася до море, τῆς θαλάσσης A*f. sg. nom.* моръеска 1r15 A, *acc.* моръескъ 55v20 A, 56v22 A, *pl. nom.* моръеския 2v4 A, *n. sg. acc.* моръеско 53r16 A (rem. Mt 8.26)мосен, мосѣн *m* Мойсей (старозаветен пророк), Μωϋσης A, Μώσης B*sg. dat.* мосено 21v2 ø, мосѣви 44v7 ø, *instr.* мосѣвъ 5v5 A, *loc.* мосѣн 6v7 B, 20v16 Aмоцъ *f* мощ, сила, δύναμις A*sg. acc.* моцъ 25r11 Aмоцин *v. impf.* мога, δύνασθαι A, ἰσχύειν B, posse C, tds. muoz(z)an D. ♦ елинко

снала можетъ според силите, според възможностите си, κατὰ δύναμιν E

ind. prae. sg. 1 p. могж 67v25 ø, 68v12 ø, 68v13 ø, 72v3 D, 82r14 ø, 83r9 ø, 83r12 ø, *2 p.* можешн 82r9 ø, 83r8 ø, 83r10 ø, *3 p.* можетъ 47r17 A (Mt 26.42), 51r17 A, 92r6 E, 103r8 C, 103v22 C, 104v4–5 C, *pl. 2 p.* можете 47r11–12 B (Mt 26.40), *3 p.* можтъ 89r21 øмразнти *v. impf. cum acc.* смразявам, вледенявам*part. prae. act. f. sg. acc.* мразнтиж 44v25 øмразъ *m* мраз, студ, κρύσθαλλος A*sg. gen.* мраза 14r7 Aмракъ *m* мрак, тъмнина*sg. gen.* мрака 32v11 ø, *acc.* мракъ 78r6 –7 ø, *instr.* мракомъ 32v7 ø, 32v12–13 øмрачнъ *adj.* мрачен, тъмен, ζοφερός A*f. sg. gen.* мрачнъя 37v20 Aмръзъкъ *adj.* мерзък, гнусен*m. sg. gen.–acc.* мръзъка 78v2–3 øмръзвость *f* умъртвяване, νέκρωσις A*sg. acc.* мръзвость 99r8 A (2C 4.10)мръзвъ *adj.* мъртъв, νεκρός A*m. pl. nom.* мръзвни 64v22–23 ø (A, Ps 113.25), *dat.* мръзвимъ 51r3 ø (κεκοιμημένος sec. Mt 27.52, vide Naht 123, not. 2–4), 55v3–4 A (2T 4.1), 67v2 ø (A sec. 2T 4.1), 71r14–15 (A sec. 2T 4.1), 89r1–2 ø (A sec. 2T 4.1), *acc.* 53v4 Aмръкорнѣ *f* тържище и съдилище*sg. acc.* мръкорнѣ 49v22 ø (fortasse per errorem ex πραιτώριον sec. Mt 27.27, Mc 15.16 vel ex lat. *mercaria ‘пазар’ sec. Vaillant, Byzantinoslavica, 21, 1961, p. 78), *loc.* мръкорнѣ 49v23–24 ø (fortasse per errorem ex πραιτώριον sec. Mt 27.27, Mc 15.16 vel ex lat. *mercaria ‘пазар’ sec. Vaillant, Byzantinoslavica, 21, 1961, p. 78)мудънъ *adj.* муден, бавен, който не бърза да се прояви, βραδύς A*m. sg. nom.* мудънъ 78r1 A (cf. Ja 1.19)

МОУСИКИИСКЪ

МЪНОГЪ

моуисикиискъ *adj.* музикален

f. pl. gen. **моуисикиискъиъхъ** 88г3 ø

мънихъ *m* монах, іеромоначо^с А

sg. instr. мънихомъ 57v13 А

мънишъскъ *adj. poss.* монашески, който се отнася до монах, той монахо^н А, тѡн мона^зонтѡн В, монадико^с С, монърет^с ‘усамотен, уединен, изолиран’ D

m. sg. gen. мънишъскааго 90v7 С, *acc.* мънишъскъ 80v2 А, 86v24 В, *n. sg. gen.* мънишъскааго 87г20–21 D

мъноголѣтънъ *adj.* дългогодишен, многогодишен

n. sg. acc. мъноголѣтъно 42v9–10 ø

мъногомилостнъ *adj.* премилостив, по^лнү^элехо^с А

m. sg. voc. мъногомилостнъ 73v3 А, мъногомилостнъ 78v9–10 ø, 92v2–3 А

мъногообразънъ *adj.* многолик, многообразен, по^лнү^эморфо^с А. ♦ **мъногообразънъ** змии^н многоликата змия (прельстителка на първите хора), по^лнү^эморфо^с ѕфи^с В

m. sg. nom. мъногообразънъ 53v21 А, *gen.* мъногообразънааго 94г23–24 В

мъногоочитъ *adj.* който има много очи, по^лнү^эммато^с А

m. pl. nom. мъногоочитнъ 4г16–17 А

мъногоплодънъ *adj.* многоплоден, по^лнү^эт^око^с А

n. pl. acc. мъногоплодъна 15v16 А

мъногоразличнъ *n* многообразие, по^лкіло^с А

sg. gen. мъногоразличъ 8v10–11 А (fortasse per errorem ex по^лкіліа sec. Fr 655, not. 3 vel ex мъногоразличъ, мъногоразличънъ)

мъногоразличънъ *adj.* многообразен, различен

m. pl. nom. мъногоразличъннъ 45v22 ø

мъногочестънъ *adj.* много почитан, достоен за голяма почит, по^лнү^эбасто^с А

n. sg. dat. мъногочестън^ом^о 1г4–5 А

мъногъ *adj.* 1) значителен, в голямо количество, *par. abest* А. ♦ *subst.* **мъногъ** (*pl.*) мнозина, *πλῆθος* В. 2) голям, значителен, по^лнү^эс C, *par. abest* D. 3) тежък, страшен, ужасен, *βαρύς* Е, *par. abest* F

m. sg. nom. мъногъ 75г8 С (Ps 24.11), *pl. nom.* мъногъ 73г17 С (Ps 4.7), **мъногъ** 106v25 С (Mt 20.16, Mt 22.14, Lc 14.24), *instr.* мъногъ 93v11 С, **мъногъмъ** 83г4 С (Mt 25.21), 84v24 С, *f. sg. dat.* мъногънъ 81г19 С, *acc.* мъногъ 29v10–11 А, 83v4 D, *dat.* мъногъмъ 64г23 Е, **мъногъмъ** 99v19 В (Ps 50.3), *pl. acc.* мъногъ 28v10 D, *instr.* мъногъмъ 69v11 С (Act 14.22), *n. sg. acc.* мъногъ 88г23 F, *loc.* мъногъ 54г11 Е, *gen.* мъногълъ 88г5 D, *acc.* мъногъ 26v13 А, *comp.* *n. pl. acc.* мъножънъ 7г7–8 С (respondeat *πλεῖστος*)

мъногъз**мърда****мъногъз** *adv.* МНОГО

мъногъз 44г18 ø (*мъногъз* болан *respondet fortasse πολύνοσος, πολυώδυνος*, cf. Naht 104, not. 18)

мъножитн са *v. impf.* умножавам се, увеличавам се
ind. praes. sg. 3 p. мъножитъ са 89г12 ø

мъножъство *n.* множество, голямо количество, *στῖφος* А, *πλῆθος* В
sg. nom. мъножъство 85г10 ø, *acc.* множъство 30г12–13 ø, 53г18 А, 63в1 В, множъство 39в15 ø, *instr.* множъствомъ 39г12 ø

мъ рго ннмъ → онъ**мъсантн → лнхомъсаннтн**

мъисль *f* мисъл, идея, διάνοια А, ἔννοια В, λογισμός С, разум, мислене, *tds. githank, gadanch D*
sg. gen. мъислен 23в21 А, *acc.* мъисль 7г12 С, 72в20 D, *instr.* мъисленж 38г8 С (var. *voñç*), *pl. gen.* мъислен 24г10 В

мъисльнъ *adj.* мислен, мисловен, νοερός А, λογικός В, νοητός С
f. sg. dat. мъисльнъ 7в5 В, *pl. nom.* мъисльнъи 4г4 А, *acc.* мъисльнъи 97в18–19 С, *n. loc. sg.* мъисльнъи 26в7 В

мътаръ т митар, събирач на мито, бирник, τελώνης А
sg. gen.–acc. мътара 77г13 А, 86г11 ø, *dat.* мътарю 70г20–21 ø (*respondet A sec. Mt 9.9, Mc 2.14, Lc 5.24*), Iv3 ø (*respondet A sec. Mt 9.9, Mc 2.14, Lc 5.24*)

мътонмъцъ т митар, събирач на мито, бирник, τελώνης А
sg. nom. 80г15 ø (A sec. Lc 18.13), *gen.–acc.* 79г4–5 ø (A sec. Lc 18.13), Iv7 ø (A sec. Lc 18.13)

мъшь f мишка, *mus* А
sg. nom. мъшь 104в25 А

мъшьца f мища, βραχίων А
sg. instr. мъшьцеј 55в16 А (Ps 135.12)

мъзда f овъзмездяване, награда, възнаграждение, μισθός А, *merces* В
sg. acc. 83в5 ø (*respondet fortasse A, rem. Mt 10.41, Jo 4.36*), 89г6 ø (*respondet fortasse A, rem. Mt 10.41, Jo 4.36*), 104г1 В

мънѣннē *n.* помисъл, намерение. ♦ въпластн въ мънѣннē прнсагъ имам намерение да положа лъжлива клетва, πρόσληψις А
sg. acc. мънѣннē 24г14–15 А (var. πρόληψις)

мънѣтн v. *impf.* смятам, на мнение съм, ἤγεισθαι А, νομίζειν В
inf. мънѣтн 20в23 А, *ind. praes. sg. 3 p.* мънѣтъ 88в14 ø, *imp. sg. 2 p.* мънн 91г26 В

мъститн v. *impf.* мъстя, накажа, ἐκδικεῖν А
ind. praes. sg. 1 p. мъщиј 82в9 А (Jr 23.2)

мърда f 1) мярка, мяра, μέτρον А. **2)** теглилка, везни, σταῦμός В
sg. dat. мъ 106г4 А (sic pro *мъръ*, Eph 4.7), *acc.* мърж 55в23 В (Is 40.12), 99в2–3 А

М'ЕСТО**М'ЖЬ**

м'есто *n* място, τόπος A, χώρα B. ♦ въшъното място най-висшето, най-главното, ύψηλόтатоς C. ♦ въз м'есто *praep. cum gen.* вместо, ἀντί D, *par. abest* E. ♦ любъното място любно място, мястото, където е разпънат Христос, *par. abest* F

sg. gen. мяста 37г24 ø, 54v18 A, 89v6 ø, **acc.** място 7г10 D, 50г13 F (respondet A sec. Mt 27.33, Mc 15.22, Lc 23.33, Jo 19.17), 67v16 E, 70г25 E, 70v1 E, 70v2 E, 70v4 E, 70v5 E, 70v7 E, 70v8 E, 70v10 E, 70v12 E, 70v13 E, 70v15 E, 70v17 E, 73v8–9 ø, 91v25 D, **loc.** мястъ 7v7 C, 36v12 ø, 57r3 A, 57r4 A, 64v16 A, 64v17 A, 65v5 B, мя (sic pro мястъ) 59г2 ø (respondet fortasse A sicut 57r3), **pl. loc.** мястъ 18v4 ø, 18v5 ø, 27v2 ø, 48г26 ø

М'ЕСАЦЪ *t* месец, mensis A

pl. gen. мяс 103v19 A

м'есачънъ *adj. poss.* лунен, на месеца. ♦ връвмена мясачъна лунните фази
n. pl. acc. мясачъна 45v7 ø

МАКЪКОЛЪГАННЕ *n* лягане на меко

sg. gen. мякъколъганнъ 70v5 ø

МАКЪКЪ *adj.* 1) нежен, крехък, ἀπαλός A. 2) млад, *par. abest* B

m. sg. acc. мякокъ 15v6–7 A (Gn 18.7), **n. sg. acc.** мякъко 45v9 B

МАСО *n* месо, κρέας A. ♦ юсти скврънъна маса ям нечисто, осквернено месо, μιαροφαγεῖν B

pl. gen. масъ 22г11 A, **acc.** маса 22г2 B, 36г4 ø, 42г15 ø

МАТЕЖЪ *t* метеж, размирица

pl. dat. матежемъ 54г20 ø

М'ЖДРОВАТН *v. impf. cum acc.* мъдрувам, разсъждавам, достигам до разбиране, φρονεῖν A

inf. м'ждреватн 90v11–12 A

М'ЖДРОСТЬ *f* мъдрост, σοφία A, tds. giwizzida B. ♦ съмърена м'ждростъ смирение, скромност, ταπεινοφροσύнη C

sg. nom. м'ждростъ 94г16 A (rem. 1C 1.30), **sg. acc.** м'ждростъ 72v7 B, **sg. instr.** м'ждростникъ 105v14–15 C, **pl. gen.** м'ждростенъ 45г22 ø (във м'ждростъ земънъихъ м'ждръихъ, cf. Codex Suprasliensis 414.9 φιλοσοφία)

М'ЖДРЪ *adj.* мъдър, φρόνιμος A. ♦ *subst.* земънъ м'ждръин мъдрец

m. pl. gen. м'ждръихъ 45г23 ø, **f. pl. gen.** м'ждръихъ 100г5 A

М'ЖДРЪСТВОВАТН *v. impf.* мъдрувам, разсъждавам, достигам до разбиране, φρонеῖν A

inf. м'ждръствоватн 11г11 A

М'ЖЬ *t* мъж, ἄνηρ A

sg. nom. м'жъ 11v13 A (Ps 111.1), **pl. instr.** м'жжи 93г1 ø

мъжъсъкъ

μυρο

мъжъсъкъ *adj. poss.* мъжки, който се отнася до мъж, ἄρσην A*m. sg. nom.* мъжесъкъ 54r6 A, *n. sg. gen.* мъжъска 45r24 ø (respondet fortasse ἀρσενικός sec. Naht 108, not. 24)мъжъсъкъ *adv.* мъжки, по мъжки

мъжъсъкъ 88r21–22 ø

мъжество *n* мъжество, храброст, ἀνδρεία A*sg. gen.* мъжества 45r24 ø, *dat.* мъжествоу 92v18 A, *acc.* мъжество 19r6 Aмъка *f* мъка, мъчение, πάθος A*sg. gen.* мъкъ 56r18 ø, 86r21–22 ø, *instr.* мъкои 62r1 A, *pl. acc.* мъкъ 67v6 øмъчене *n* мъчение, измъчване, *par.* *abest* A. ♦ наждеят мъчене под принуда на мъчението, на насилието, βίᾳ τυραννικῇ A*sg. gen.* мъчене 23r24–25 A, *instr.* мъченемъ Ivv24 Aмъченникъ *m* мъченик, μάρτυς A*pl. loc.* мъчинцихъ Ivv3 A, *dual. acc.* мъка 10v12 Aмъчинично *n* молитва към мъчениците, тропар за мъчениците*sg. acc.* мъчинично 11v20 ø (respondet fortasse μαρτυρικόν, *adv.* sec. Słόński 76)мъчинтель *m* мъчител, тиранин, τύραννος A*sg. gen.–acc.* мъчинтель 52v12–13 Aмъчинти *v. impf. cum acc.* мъча, измъчвам, τυραννεῖν A*ind. aor. pl. 3 p.* мъчиша 48r18 ø (respondet fortasse κολαφίζειν sec. Mt 26.67), *part.**praes. pass. m. sg. nom.* мъчимъ 48r22 ø, *gen.–acc.* мъчима 4v5 A, 48r25 øмуро *n* миро елей, ἐλαιον A*sg. nom.* муро 81r10 A (respondet ἐλαίω, муро fortasse per errorem ex *sg. instr.*

муромъ sec. Fr 528, not. 6)